

Lähettiläjä / Avsändare

SUOMEN RIISTAKESKUS

Sompiontie 1

00730 HELSINKI

029 431 2001



PÄÄTÖS

Pvm

Nro

21.08.2026

2026-1-000-43925-4

Vastaanottaja / Mottagare

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

POIKKEUSLUPA RIISTANISÄKKÄILLE

HAKIJA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HAKEMUS

Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Haettava lupa voimassa 1 vuotta

Eläinlaji ja lupamäärä:

karhu

1 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:

karhu

19.8.2026 - 18.9.2026

Hakemusalue:

Pinta-ala

7000 ha

Alueen sanallinen

määrittely

Metsästysalue kuuluu Kiviapajan Erän,
Salorannan hirviseurueen, Kaukaan erä ry ja
Honkasalon hs aluesiin. Metsästysalue on noin
7000 hehtaaria.

Poikkeusperusteet:

KARHU

Haen poikkeuslupaa ML 41 a §:n 1 momentin mukaisesti:

-viljelmille aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

-karjankasvatukselle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon

ehkäisemiseksi

-muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon

ehkäisemiseksi

Hakemuksen perustelut

Selvitys hakemuksen perusteena olevasta vahingosta tai muusta perusteesta

Hakemuksen mukaan karhu on rikkonut pellon reunaan varastoituja paaleja.

Rehun arvo on jo vähintään 15 000 €. Kaikkea rehua ei ehditä syöttää

lehmille, vaan osa rehusta pilaantuu ja on käyttökeltotonta. Rikkonaiset

paalit käydään erikseen hakemassa pellon laidalta ja tämä lisää

polttoainekustannuksia.

Hakemuksen mukaan paaleja rikotaan lähes joka yö lisää ja tämä lisää myös

maaseutuviranomaisen käyntejä tilalla. Satojen paalien varastointi on piha-

alueelle mahdotonta. Lähimmät rikotut paalit sijaitsevat alle 100 metriä

asutuksesta.

Alueen karhumääräksi arvioidaan 8 yksilöä. Jälkihavaintojen perusteella paaleja repii noin 12 cm (tassunleveys) karhu, joka liikkuu asutusten lähellä pelottomasti. Eläin on tavoitettu repimästä paaleja päivällä. Karhu repii paaleja huvikseen ja käy koko paalirivin läpi.

Maaseutuviranomaiselta saadun lausunnon perusteella vahinkotarkastuksia on tehty 16, 17, ja 18.8.2026. Yhteensä on revitty 29 paalia.

Välitoimenpiteet

20.8.2026 Selvityspyyntö, Puhelin

Suomen riistakeskus on pyytänyt selvitystä viimeisimmistä hakemusalueella tapahtuneista paalivahingoista kunnan maaseutuviranomiselta. Sähköpostilla tulleen selvityksen mukaan alueella on tehty kolme tarkastusta ja elokuun aikana karhu on rikkonut yhteensä 29 paalia.

18.8.2026 Selvityspyyntö, Oma riista -palvelu

Hakijalta on pyydetty hakemusalueen Omariistatunnus. Hakija on toimittanut yhteisluvan osakkaiden tunnukset.

20.8.2026 Selvityspyyntö, Oma riista -palvelu, puhelin

Hakijalta on pyydetty selvitystä vahinkojen estämiseksi käytetyistä keinoista.

Hakija on antanut selvityksen, jossa asiaa kuvataan seuraavasti: Kyseinen eläin on ollut koiralla 4 kertaa muun metsästyksen yhteydessä, mutta karhu on palanut aina takaisin. Elokuun 10.2026 klo 4.35 huutamalla karkotus, jolloin palasi seuraavana yönä. Hevosaitauksessa sähkö, silti kulkee alueen läpi. Hakijan mukaan ei ole muuta keinoa, kun kyseisen eläimen poisto.

Paalien varastot ovat peltojen reunoilla laajoilla alueilla noin 5 km säteellä. Aitaaminen on resurssien puutteen takia mahdoton tehtävä.

Pokkeuslupa-aikaa haetaan päätöshetkestä 31 vuorokautta eteenpäin.

21.8.2026 Muu

Suomen riistakeskus on selvittänyt riistavahinkorekisteristä hakemusalueen karhuvahingot vuosilta 2025 ja 2026 ja havainnot vuodelta 2026.

Vuonna 2025 alueella oli korvattu karhun aiheuttamia vahinkoja 7 952,50 eurolla. Vahingot ovat tapahtuneet syksyllä ja arvioitu lokakuun aikana. Vuoden 2026 korvatut vahingot ovat tähän mennessä 1015 euroa. Elokuun aikana tapahtuneet vahingot eivät näy vielä riistavahinkorekisterissä. Maaseutuviranomaisen lausunnon mukaan elokuun aikana karhu on rikkonut 29 paalia.

Alueelta on kuluva vuonna 2026 kirjattu 36 karhuhavaintoa.

PÄÄTÖS

Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää poikkeusluvan seuraavasti:
Karhu 1 kpl 21.8.2026 - 21.9.2026

Poikkeusedellytys

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohta: viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle

omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

Poikkeusluvalla voidaan pyydystää yksi erityisen merkittäviä viljelmille vahinkoja aiheuttanut karhu edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin säännösten edellyttämä oikeus.

Poikkeuslupa-alue: Päätöksen karttaliitteessä rajattu alue (liite 1.) Aluetta on rajattu haetusta.

Ehdot

Tämän poikkeuslupan nojalla voidaan pyytää päätös -kohdassa rajatulla lupa-alueella edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin metsästyslain säännösten edellyttämä oikeus.

Pyynti tulee kohdistaa vahinkoja aiheuttavaan karhuyksilöön.

Pyynti voidaan toteuttaa vahtimalla hakemusalueella sijaitsevilla paalien varastointialueilla tai katkeamattomalla jäljityksellä edellä mainituilta varastoilta alkaen.

Poikkeuslupa ei koske naaraskarhua, jota vuotta nuorempi pentu tai pennut seuraa. Poikkeuslupa ei koske myöskään karhun vuotta nuorempaa pentua.

Poikkeuslupan käyttäjän tulee ottaa huomioon, että oikeudesta metsästää luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Poikkeuslupan käyttötarkoituksen vuoksi lupaa ei saa käyttää kaupallisessa tarkoituksessa.

Poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyslain 30 §:n perusteella metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia.

Metsästysasetuksen 23 §:n 3 momentin mukaan karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen johtajan tulee 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat; 2) antaa metsästykseseen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä; sekä 3) huolehtia, että poikkeuslupan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Metsästysasetuksen 23 §:n 5 momentin mukaan seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä. Metsästyksen johtajan tai varajohtajan ei kuitenkaan ole oltava läsnä, jos metsästys tapahtuu vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Jokaiselta pyyntipäivältä on ilmoitettava sinä päivänä poikkeuslupan nojalla pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet Itä-Suomen poliisilaitokselle ennen pyyntiin

ryhtymistä. Lisäksi joka päivä pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava Itä-Suomen poliisilaitokselle. Pyyntialue on ilmoitettava niin, että ilmoituksen perusteella löytää pyyntiin sinä päivänä osallistuvat metsästäjät

(esimerkiksi koordinaattitieto pyyntiinlähtöpaikasta, tai kunta ja peruskartassa lähimpänä pyyntialuetta olevat kaksi paikannimeä). Lisäksi jokaisen pyyntipäivän jälkeen tulee tehdä ilmoitus metsästyksen päättymisestä edellä mainitulle taholle. Ilmoitukset lähetetään

poliisilaitokselle osoitteeseen era-asiat.ita-suomi@poliisi.fi.

Pyynnissä ja eläimen tappamisessa on sallittu käyttää ainoastaan metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sallittuja pyyntivälineitä ja -menetelmiä.

Poikkeusluvan nojalla saaliiksi saatu karhu kuuluu valtiolle ja se on toimitettava Luonnonvarakeskukselle oheisena liitteenä olevan ohjeen mukaisesti. Poikkeusluvan saajan on otettava yhteyttä Luonnonvarakeskuksen suurpetotutkimukseen asiasta sopimiseksi.

Poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille poikkeusluvan nojalla tapahtuneen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä Suomen riistakeskukselle ensisijaisesti oma.riista.fi -palvelussa tai jos sen käyttäminen ei ole mahdollista, niin vaihtoehtoisesti sähköpostilla Suomen riistakeskuksen Etelä-Savon aluetoimistolle osoitteeseen etela-savo@riista.fi. Ilmoitus poliisille toimitetaan sähköpostilla osoitteeseen era-asiat.ita-suomi@poliisi.fi

1) ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi, taikka

2) jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, ensimmäisenä arkipäivänä poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä.

Ilmoituksessa on mainittava tämän poikkeusluvan numero, saalisyksilö, sen sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikan koordinaatit. Lisäksi tulee ilmoittaa ampujan nimi ja metsästäjännumero.

Lisäksi on tehtävä välittömästi tekstiviestillä saalisilmoitus Suomen riistakeskuksen Etelä-Savon aluetoimistolle. Tekstiviestillä on ilmoitettava, kun karhu on saatu saaliiksi ja tieto pyynnin aloituspaikasta. Suomen riistakeskus Etelä-Savon puhelinnumero on 029 431 2211.

Metsään haavoittuneena jääneestä karhusta on viipymättä ilmoitettava poliisille ja Suomen riistakeskuksen Etelä-Savon aluetoimistolle.

Pyynnissä on muutoin noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä määrätään.

Päätöksen perustelut

Keskeiset sovelletut säännökset

Karhu on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella. Rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädetyin edellytyksin, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella

1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;

2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;

3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai

4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja

istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Metsästyslain 41 §:n 2 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen häiritsemiseen, pyydystämiseen tai tappamiseen.

Metsästyslain 41 §:n 1 momentin mukaan lupaharkinnassa voidaan ottaa huomioon riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevat hoitosuunnitelmat, joiden toimenpiteillä otetaan huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) 2 artikla.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädetystä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä ja 35 §:ssä säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta.

Metsästyslain 41 a §:n 2 momentin mukaan saaliiksi saatu karhu kuuluu valtiolle ja se on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitoksen tulee hävittää riistaeläin, luovuttaa se yleishyödylliseen tarkoitukseen tai myydä valtion lukuun.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:ssä säädetään poikkeusluvan hakemisesta, 2 §:ssä poikkeusluvan edellytysten arvioinnista, 4 §:ssä riistaeläintä koskevan poikkeusluvan myöntämisestä ja lupamääräyksistä, 5 §:ssä poikkeusluvan voimassaoloajasta sekä 7 §:ssä poikkeuslupaan liittyvästä saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 1 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen on metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1–3 kohdassa säädettyjä poikkeusluvan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä:

- 1) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko maassa ja karhun, suden, ilveksen ja ahman kohdalla myös lajin biologiset ominaispiirteet,
- 2) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin yksilön käyttäytyminen haetulla poikkeuslupa-alueella,
- 3) tarvittaessa viranomaisten, julkisia hallintotehtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeusluvan hakuperusteeseen ja
- 4) metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa turvattavan lajin kanta maakunnassa ja koko maassa sekä lajin biologiset ominaispiirteet ja lajin elinvoimaisuuteen liittyvät uhat.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 3 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen on kirjattava 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten keskeiset tulokset poikkeuslupapäätökseen.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston

asetuksen 2 §:n 4 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen on 1 momentissa säädetyn lisäksi poikkeuslupan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä muiden tyydyttävien ratkaisujen mahdollisuus. Muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei pidetä karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa koskevan poikkeuslupan kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukuttamista ja siirtämistä toisaalle. Metsästyslain 41 a §:n 5 momentin mukaan 41 a §:n 1 momentin säännöksiä sovellettaessa muuksi tyydyttäväksi ratkaisuksi ei myöskään katsota 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettua rauhoituksesta poikkeamista eikä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua metsästystä, jotka järjestetään alueellisen kiintiön perusteella.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a–41 d §:ssä säädetyt poikkeuslupan myöntämisedellytykset täyttyvät. Jos vahinkoa tai uhkaa aiheuttavan karhu-, susi-, ilves- tai ahmayksilön tunnistaminen ei sääolosuhteista, lajin biologisista ominaispiirteistä tai muusta perustellusta syystä johtuen ole mahdollista, voidaan poikkeuslupa myöntää kohdentamatta poikkeuslupaa tiettyyn yksilöön.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 2 momentin mukaan metsästyslain 41 a §:n 1 momentin perusteella myönnetyssä karhua koskevassa poikkeusluvassa on määrättävä, että pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava alueen poliisilaitokselle ennen pyyntiin ryhtymistä ja että jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava poliisilaitokselle. Jos pyynti tapahtuu rajavyöhykkeellä tai sen läheisyydessä, pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on ilmoitettava myös rajavartiolaitokselle.

Lisäksi metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 1 momentissa säädetään, että poikkeuslupa voidaan myöntää enintään 31 vuorokauden ajaksi.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n mukaan poikkeuslupan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille ahman, ilveksen, karhun, saukon ja suden pyynnin tuloksesta ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeuslupan voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Lisäksi metsästyslain 38 b §:n mukaan on saalisrekisteriin ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjänumero.

Metsästyslain 30 §:n 1 momentin mukaan hirvieläimen ja suden pyyntiluvan sekä suden, karhun, ahman ja ilveksen poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Kun suden metsästys taikka karhun tai ilveksen rauhoituksesta poikkeaminen järjestetään alueellisen kiintiön perusteella, metsästyksen tai rauhoituksesta poikkeamiseen osallistuvan on huolehdittava siitä, että metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia on nimetty. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Metsästyslain 30 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella

säädetään metsästyksen johtajan ja varajohtajien nimeämisestä, näiden ilmoittamisesta asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle tai Suomen riistakeskukselle, läsnäolosta metsästystapahtumassa sekä metsästyksen johtajan tehtävistä.

Metsästysasetuksen (666/1993) 23 §:n 3 momentin mukaan karhun metsästyksen johtajan tulee:

- 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat,
- 2) antaa metsästyksen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä,
- 3) huolehtia, että poikkeusluvan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Metsästysasetuksen 23 §:n 6 momentin mukaan seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä. Metsästyksen johtajan tai varajohtajan ei kuitenkaan ole oltava läsnä, jos metsästys tapahtuu vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetun alueellisen kiintiön nojalla pyydettyä saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja tai poikkeusluvan myöntämisperustetta rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 41 a §:n 3 momentissa tarkoitetun poikkeusluvan ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetun alueellisen kiintiön päämäärästä ja alueesta, jota päämäärä koskee, sekä poikkeuksen kohteena olevan lajin suotuisan suojelutason viitearvosta.

Poikkeusluvalla sallittavasta karhun metsästyksestä ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuodelle 2025-2026 annettussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa ei ole annettu suurinta sallittua saalismäärärajoitusta karhun metsästyksen koskien metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1-3 kohdan perusteella myönnettäviä poikkeuslupia. Näin ollen Suomen riistakeskus voi myöntää poikkeuslupia mm. erityisen merkittävien porovahinkojen estämiseksi tai muissa EU:n luontodirektiivin mahdollistamissa tilanteissa. Tapauskohtaisesti on kuitenkin harkittava ennen päätöksen tekemistä, onko muuta tyydyttävää ratkaisua ja haittaako metsästys suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai sen saavuttamista.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on linjannut karhukannan hoitoa Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa. Karhukannan hoitosuunnitelma on vahvistettu 07.07.2022.

Natura-arvioinnin tarve:

Natura-arviointia ei ole tarve tehdä, koska Suomella on poikkeus karhun osalta luontodirektiivin II-liitteen velvoitteista.

SUOTUISA SUOJELUTASO

Luontodirektiivin mukaan lajin suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun

kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pientyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö. Suotuisan suojelun tason määrittely tehdään luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa menettelyssä. Sen mukaisesti jäsenvaltioiden on raportoitava EU:n komissiolle joka kuudes vuosi luontotyyppien ja lajien tilasta ja kehityksestä eli suojelutasosta.

Viimeisin karhun suojelutason arviointi on tehty vuosia 2019–2024 koskevassa luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa raportissa, joka on toimitettu Euroopan komissiolle lokakuussa 2025. Sen mukaan karhu arvioitiin olevan suotuisalla suojelun tasolla kaikilla eri osa-alueilla suotuisa niin boreaalisella kuin alpiinisella vyöhykkeelläkin. Hakemusalue sijaitsee boreaalisella vyöhykkeellä.

Unionin tuomioistuimen asiassa (koski suttu) C-342/05 (komissio v. Suomi) 14.6.2007 antaman tuomion 29 kohdan mukaan ei ole suljettu pois, että vähäisen yksilömäärän tappaminen ei vaikuta luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen, joka on susikantojen suotuisan suojelun tason säilyttäminen niiden luontaisella levinneisyysalueella. Tuomion mukaan tällainen vähäinen poikkeus on asianomaisen lajin kannalta neutraali (ks. myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu taltionumero 1723, 28.5.2014).

Tämä päätös koskee yksittäistä eläintä, mikä on tuomioistuinten ratkaisujen mukainen vähäinen poikkeus ja asianomaisen lajin kannalta neutraali.

Luonnonvarakeskus seuraa Suomessa karhun suojelun tasoa luontodirektiivin 11 artiklassa edellytetyllä tavalla. Suomessa karhu on aina rauhoitettu.

Suomen suurpetokantojen hoito perustuu hoitosuunnitelmiin, jotka on valmisteltu ottaen huomioon EU:n luontodirektiivin ja perustuslain sekä muun lainsäädännön vaatimukset ja yhteen sovittamalla paikallisen väestön näkökulmia laajan kansalaisten osallistamisen avulla. Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa (2022/11) tavoitteena on, että keskisellä alueella karhukannan tiheys on sellaisella tasolla, että karhun aiheuttamat vahingot ja haitat ihmistoiminnoille pysyvät kohtuullisella tasolla.

Maa- ja metsätalousministeriö ei ole asettanut poronhoitoalueen ulkopuolelle metsästysvuodelle 2026–2027 poikkeusluvilla pyydettyjen karhujen määrälle enimmäiskiintiötä. Suomen riistakeskuksen myöntämällä kannanhoidollisilla poikkeusluvilla on metsästysvuonna 2026–2027 mahdollista kaataa 182 karhua.

Ehdotuksessa valtioneuvoston asetukseksi metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (VN/8175/2024), todetaan että: "Asetusehdotuksen tavoitteena on parantaa erityisesti suden, karhun ja ilveksen suojelun ja kannanhoidon kansallista hyväksyttävyyttä ja sosioekonomista kestävyttä luontodirektiivin 2.3 artiklan edellyttämällä tavalla. Tähän pyritään lisäämällä EU:n tuomioistuimen sekä Suomen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännön asettamissa rajoissa joustavuutta erityisesti suurpetojen ns. vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien myöntämiseen.

Poikkeuslupakäytäntöjen sujuvoittamisella pyritään parantamaan edellytyksiä suurpetojen poistolle erityisesti vahinko- ja turvallisuusperusteisilla luvilla."

Suomen riistakeskus katsoo, että päätöksen mukaisella poikkeamisella ei haitata suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän arvion mukaan (Karhukanta Suomessa 2025) syksyllä 2025 koko maan karhukanta oli 2181–2790 (90 % todennäköisyysväli). Poronhoitoalueen karhukannaksi arvioitiin vuoden 2025 syksyllä 243–285 yksilöä.

Syksyllä ennen metsästyskauden 2026 alkua karhuja ennustetaan olevan 2201–2962 (90 % todennäköisyysväli). Todennäköisin lukumäärä on 2536 karhua. Vuoden 2025 arvio ja ennuste vuodelle 2026 on tuotettu poronhoitoalueen ulkopuoliseen Suomeen uudella populaatiomallilla, joka huomioi aikaisempaa paremmin karhun populaatiobiologian sekä havainnointiin liittyvän epävarmuuden. Uusi malli on aiempaa mallia vähemmän herkkä yksittäisen vuoden pentutuotolle ja kyseisenä vuonna vallitseville havainnointiolosuhteille. Poronhoitoalueen arvio on tuotettu samoilla periaatteilla kuin edellisten vuosien arviot, sillä uusi malli ei vielä huomioi poronhoitoalueen erityispiirteitä.

Poronhoitoalueen ulkopuolella käytössä olevalla mallilla pyritään entistä luotettavampaan kanta-arvioon. Verrattuna vanhaan menetelmään nyt käytössä oleva populaatiomalli hyödyntää laajempaa aineistopohjaa yksityiskohtaisemmin: vuodesta 2004 saakka kertynyt havaintoaineisto sekä karhun tunnetun kuolleisuuden ikä- ja sukupuolijakauma. Tämän ansiosta se ei ole yhtä herkkä kuin ns. vanha malli esimerkiksi havainnointiaktiivisuuden ja -olosuhteiden vuosittaisille vaihteluille.

Poronhoitoalueella käytetään edelleen samaa mallia, kuin aikaisempinakin vuosina. Aikaisemmissa kanta-arvioissa arvio karhukannan runsaudesta ja pentutuotosta pohjautuu petoyhdyshenkilöiden kalenterivuonna kirjaamiin karhun pentuehavaintoihin. Pentuehavainto tarkoittaa havaintoa, jossa on tavattu emo ja alle vuoden ikäinen jälkeläinen. (Karhukanta Suomessa 2023. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 19/2024).

Metsästysvuonna 2026–2027 tunnettu kuolleisuus poronhoitoalueen ulkopuolella on tällä hetkellä 57 karhua. Karhut ovat kuolleet muun muassa erilaisissa onnettomuuksissa, poliisi on antanut määräyksen eläimen tappamiseksi tai 20.8.2026 alkaneessa kannanhoidollisessa metsästyksessä.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on todennut päätöksessään (2066/2023, annettu 7.12.2023), että poikkeusluvat eivät ole vaikuttaneet ilveksen suojelun tasoon, vaikka poronhoitoalueella yksittäisen poikkeusluvan vaikutukset voivat olla suuremmat useista poikkeusluvista ja ilvesten vähäisestä määrästä johtuen. Ratkaisun mukaan, kyseessä olevana metsästysvuonna poronhoitoalueella tapettujen ilvesten määrä ei ole poikennut aikaisempien vuosien määristä.

Vaikka yllä mainittu päätös koskeekin ilvestä, voidaan päätöstä soveltaa oikeuskäytäntönä karhunkin osalta ja, kun otetaan huomioon, että tämä päätös koskee poronhoitoalueen ulkopuolista aluetta, yhden karhun tappamisen vaikutukset ovat vieläkin vähäisemmät suotuisalle suojelun

tasolle.

Edellä olevasta yhteenvetona todettakoon, että maa- ja metsätalousministeriö tarkastelee vuosittain Suomen karhukannan tilaa karhun metsästyksen antamansa asetuksen yhteydessä. Tämä mahdollistaa nopean reagoinnin, mikäli karhukannan tilassa tapahtuisi odottamattomia muutoksia.

Karhukannan tila on Suomessa suotuisa. Lisäksi tämä päätös koskee yhtä yksittäistä eläintä, mikä on tuomioistuinten ratkaisujen mukainen vähäinen poikkeus ja asianomaisen lajin kannalta neutraali.

Edellä olevan perusteella Suomen riistakeskus katsoo, että päätöksen mukaisella poikkeamisella ei haitata lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN RIISTAELÄINLAJIN KANTA HAETULLA POIKKEUSLUPA-ALUEELLA, MAAKUNNASSA SEKÄ KOKO VALTAKUNNASSA

Luonnonvarakeskuksen verkkojulkaisun mukaan (Karhukannan kehitys ja tila Suomessa vuonna 2025) Suomessa oli syksyllä 2025 ennen metsästyskauden alkua arviolta 2181–2790 karhua. Näistä 1915–2515 karhua sijaitsi poronhoitoalueen ulkopuolella ja 243–285 karhua poronhoitoalueella. Kasvu on ollut suurinta lännessä ja etelässä, noin 25 % ja pienintä idässä, vajaa 15 %. Karhukanta on kuitenkin edelleen selvästi tihein itäisellä kannanhoitoalueella. Poronhoitoalueella kanta on edellisen vuoden tasolla.

Syksyllä ennen metsästyskauden 2026 alkua karhuja ennustetaan olevan 2201–2962 (90 % todennäköisyysväli). Todennäköisin lukumäärä on 2536 karhua.

Syksylle 2025 Luonnonvarakeskus arvioi, että keskisen kannanhoitoalueen (johon hakemusalue kuuluu) karhutiheys on 10,3 karhua/1000 neliökilometriä. Vaikka Luonnonvarakeskus ei anna arviota maakuntatasolle, voidaan arvioida, että Etelä-Savon maakunnan karhukannan tiheys ei olennaisesti eroa muun keskisen kannanhoitoalueen tasosta.

Havaintojen perusteella voidaan arvioida, että hakemusalueella elää useita karhuja, koska havaintoja on tehty erikokoisista yksilöistä. Hakija arvioi hakemusalueella elelevän kahdeksan karhua.

LAJIN BIOLOGISET OMINAISPIIRTEET

Karhukannan hoitosuunnitelman taustaosiossa (VN/15339/2022) todetaan seuraavaa.

Pentuehavaintoihin perustuvassa kanta-arviossa yksi tärkeä kriteeri on havaintojen välinen maantieteellinen etäisyys. Etäisyyskriteerin käyttöön liittyvässä virheriskissä näyttää olevan alueellisia eroja. Itärajan lähellä naaraskarhujen elinpiirit ovat pienempiä kuin naaraiden elinpiirit Keski-Suomessa, ja niiden liikkuma-alojen päällekkäisyys on vähäisempää

(Kojola & Heikkinen 2012a). Naaraiden keskinäinen lähisukulaisuus on tärkein syy elinpiirien huomattavalle päällekkäisyydelle, ja tässä suhteessa Itä-Suomi ja Keski-Suomi erosivat toisistaan: naaraat olivat sukua keskenään vain Keski-Suomen tutkimusalueella (Kojola & Heikkinen 2012a). Sukuklaanirakenteen heikentyminen naaraskarhujen tilankäytössä juontunee metsästyksestä. Ajatusta tukevat tulokset Ruotsin karhuista (Andreas Zedrosser, suull. arvio 2015)

Naaraskarhujen lisääntyvyydestä on saatu tietoa yksilöllisen seurannan avulla. Havaintoaineistosta laskettu keskimääräinen pentujen lukumäärä antaa tulokseksi todellisuutta pienemmän pentuekoon, sillä kaikkia pentuja ei havainnontekotilanteessa aina havaita (Zedrosser & Swenson 2005). Erityisen selvästi tämä koskee jälkihavaintoja, mutta ongelma vaivaa myös näköhavaintoja (Kojola, julkaisematon aineisto). Lisääntymisrytmistä saadaan kuva vain merkattuja naaraita seuraamalla. Suomessa kerätty aineisto ei ole laaja, mutta riittävän suuri kertomaan sen, että sekä Itä-Suomen että Keski-Suomen naaraskarhujen lisääntyvyys on erittäin korkea. Naaraat pitivät lisääntymisessään normaalisti vain yhden välivuoden (keskiarvo 1,1 vuotta, 23 havaintoa 13:sta GPS -lähettimellä merkatulta naaraalta) ja keskimäärin pentueissa oli 2,6 pentua ($n = 47$ pentuetta, aineistoa 20 naaraalta). Tämän pienen aineiston (Kojola ym., julkaisematon) pohjalta näyttää siltä, että naaraskarhujen lisääntyvyys on vähintään samalla tasolla kuin Ruotsissa, jonka karhukanta on arvioitu erittäin tuottavaksi (vrt. Zedrosser ym. 2009).

Venäjällä elää noin 180 000 karhua (Bragina ym. 2015). Suomeen rajoittuvilla alueilla kannantiheys on viime vuosikymmeninä joko hieman kasvanut (Venäjän Karjala) tai pysynyt vakaana (Murmansk Oblast ja Leningrad Oblast) (Bragina ym. 2015). Venäjän Karjalassa arvioidaan olevan noin 3 200 karhua (K. Tirronen, Venäjän Tiedeakatemia), joka antaa keskimääräiseksi kannantiheydeksi noin 20 yks/1 000 km². Arvioitu keskitiheys on lähes kolme kertaa korkeampi kuin karhukannan arvioitu keskimääräinen tiheys Suomessa. Suomessa Venäjän Karjalan arvioitua keskitiheyttä vastaavia kannantiheyksiä ja myös mainittua keskiarvoa korkeampia tiheyksiä on paikallisesti itärajan tuntumassa Kainuussa sekä Pohjois- ja Etelä-Karjalassa.

Skandinavian karhukanta keskittyy Ruotsiin, missä arvioidaan olevan noin 2 800 karhua (Swenson ym. 2017). Norjassa elää noin 125 karhua. Niiden esiintyminen painottuu Ruotsin rajan tuntumaan ja Paatsjoen alueelle Koillis-Norjassa. Vuonna 2015 maassa tavattiin kuusi pentuetta, mikä jää kauas 13 pentueen virallisesta tavoitteesta (Aarnes ym. 2016).

Suomen karhukannalla on vahva yhteys Venäjällä elävään karhukantaan (Pulliainen 1990). Etelä ja Keski-Suomen karhukannan geneettinen monimuotoisuus on lisääntynyt selvästi viimeksi kuluneiden kahdenkymmenen aikana. Syynä on tulomuutto Venäjältä (Kopatz ym. 2014, Hagen ym. 2015). Pohjois-Suomessa monimuotoisuus oli 1990-luvulla korkeampi kuin Etelä- ja Keski-Suomessa eikä siinä ole havaittu myöhempiä muutoksia puoleen tai toiseen (Hagen ym. 2015). Pohjois-Suomeen tulee karhuja myös Pohjois-Ruotsista, mikä saattaa osaltaan heijastua poronhoitoalueen karhukannan geneettiseen rakenteeseen. Kokonaisuudessaan skandinaavisen ja suomalais-venäläisen karhukannan välinen geenivaihto on varsin rajallista (Kopatz ym. 2014, Schregel ym. 2015, Kopatz ym. 2021). Geenivirran pääsuunta poronhoitoalueen länsirajalla on ollut Skandinavian karhukannasta Suomen karhukantaan

(Kopatz ym. 2021) mihin lienee pääasiallisena selityksenä karhukannan korkeampi tiheys Pohjois-Ruotsissa kuin Pohjois-Suomessa.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN RIISTAELÄINLAJIN KÄYTTÄYTYMINEN HAETULLA POIKKEUSLUPA-ALUEELLA

Hakemuksen ja muun selvityksen perusteella karhu on aiheuttanut hakemusalueella merkittäviä paalivahinkoja kahtena vuonna. Vahinkoja on korvattu kahdelle tilalle.

Hakemuksessa kuvatun perusteella paalivahinkojen aiheuttaja on yksilö, jonka tassun leveys on noin 12 senttimetriä.

VIRANOMAISTEN, JULKISIA HALLINTOTEHTÄVIÄ HOITAVIEN ORGANISAATIOIDEN JA TUTKIMUSLAITOSTEN TIEDOT, JOTKA LIITTYVÄT POIKKEUSLUVAN HAKUPERUSTEESEEN

Riistavahinkorekisterin perusteella korvattujen vahinkojen summa hakemusalueella vuonna 2025 oli 7952 euroa ja vuonna 2026 tähän mennessä 1105 euroa. Vuoden 2026 osalta puuttuvat viimeisimmät elokuussa tapahtuneet vahingot, joista tieto saatiin maaseutuviranomaiselta. Elokuun aikana karhu on rikkonut 29 paalia.

TOIMENPITEET, JOTKA POIKKEUSLUVAN SIJASTA VOITAISIIN TOTEUTTAA (MUUN TYYDYTTÄVÄN RATKAISUN KÄYTTÖ)

Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohta velvoittaa jäsenvaltiot esittämään täsmälliset ja asianmukaiset perustelut sille, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole niiden päämäärien saavuttamiseksi, joihin on vedottu poikkeuksen tueksi (ks. esim. unionin tuomioistuimen tuomio C-342/05, kohta 31 ja unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17, kohta 49). Tätä perusteluvollisuutta ei ole noudatettu silloin, kun poikkeuksesta tehdyssä päätöksessä ei ole mainintaa siitä, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, eikä viittausta tämän osalta merkityksellisiin teknisiin, oikeudellisiin ja tieteellisiin selvityksiin (unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17, kohta 50).

Maa- ja metsätalousministeriön hyväksymän Suomen karhukannan hoitosuunnitelman mukaan Suomessa ei suoriteta karhun siirtoistutuksia. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei voida pitää karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa koskevan poikkeuslupan kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukuttamista ja siirtämistä toisaalle. Lisäksi metsästyslain 41 a §:n 5 momentin mukaan samaisen pykälän 1 momentin säännöksiä sovellettaessa muuksi tyydyttäväksi ratkaisuksi ei katsota 4 momentissa tarkoitettua rauhoituksesta poikkeamista eikä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua metsästystä, jotka järjestetään alueellisen kiintiön perusteella.

Karhua on karkotettu muun metsästyksen yhteydessä vuonna 2025 useita kertoja. Kyseinen yksilö on palannut takaisin alueelle ja rikkonut lisää paaleja. Karhun karkottaminen tässä tilanteessa ei ole toimiva ratkaisu enempien vahinkojen estämiseksi, koska kyseinen yksilö näyttää toistavan oppimaansa toimintamallia ja todennäköisesti palaa takaisin.

Hakemuksen ja selvityksissä saatujen tietojen mukaan paaleja ei voida varastoida tilakeskuksessa niiden suuren määrän takia. Lisäksi on havaittu karhun liikkuvan pelottomasti myös asutuksen tuntumassa ja reagoivan heikosti ihmisen äänikarkotuksiin, jolloin lähemmäs asutusta siirtämien ei ratkaise ongelmaa. Laajalla alueella usealla eri peltolohkolla sijaitsevien paalien suojaaminen sähköaidoin ei ole hakemuksen mukaan mahdollista käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Rikkoutuneiden paalien kuljettaminen erikseen aiheuttaa lisäkustannuksia.

Hakemuksen mukaan jäljen perusteella todennäköisesti sama karhuyksilö on oppinut rikkomaan paaleja. Kahden vuoden aikana rikottujen paalien määrä hakemusalueella on merkittävän suuri (159 050 ja 22 100 kg). Vuonna 2025 alkanut paalien repiminen on jatkunut keväällä 2026 ja alkusyksystä 2026. Edellisen vuoden kokemuksen perusteella paalien rikkomisen tahti kiihtyy syksyn myöstä muun ravinnon vähetessä luonnossa.

Hakemusalueella ei siten ole muuta tyydyttävää ratkaisua lisävahinkojen estämiseksi. Hakemusalueella toteutuu siten tilanne, johon unionin tuomioistuimen tuomion C-601/22 kohdassa 71 viitataan: ”Kuten komissio ohjeasiakirjansa 3–24 kohdassa pääosin toteaa, on kuitenkin vielä edellytettävä, että tuleva vahinko ei yhtäältä ole puhtaasti hypoteettinen – mikä on osoitettava todisteilla – ja että vahingon on toisaalta voitava katsoa johtuvan ainakin suurelta osin poikkeuksen kohteena olevasta eläinlajista.”

Näin ollen Suomen riistakeskus on päätösharkinnassaan katsonut asiassa merkitykselliseen parhaaseen tieteelliseen ja tekniseen asiantuntemukseen tukeutumalla sekä ottamalla huomioon akuutissa tilanteessa kyseessä olevaan erityiseen vahinkotilanteeseen liittyvät olosuhteet, että asetetun päämäärän saavuttamiseksi ja akuutin vahinkotilanteen ratkaisemiseksi ei ole päätöksen mukaisella poikkeuslupa-alueella olemassa muuta tyydyttävää ratkaisua (ks. C-674/17 ja C-601/22). Toisin sanoen Suomen riistakeskus on arvioinut muita mahdollisia ratkaisuja asiassa merkityksellisen parhaan käytettävissä olevan tieteellisen ja teknisen asiantuntemuksen perusteella ottamalla huomioon myös muun muassa niiden taloudelliset vaikutukset - vaikka ne eivät olekaan ratkaisevia - ja punnitsemalla näitä ratkaisuja suhteessa asianomaisen eläinlajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevaan yleiseen tavoitteeseen (ks. C-601/22, kohta 86).

Suomen riistakeskus katsoo, että hakemusalueella syntyneet vahingot kokonaisuudessaan ovat jo erityisen merkittäviä ja todennäköisesti kasvavat edelleen. Hakemusalueella ei siten ole muuta tyydyttävää ratkaisua lisävahinkojen estämiseksi.

ARVIO KARHUN AIHEUTTAMISTA TULEVISTA VAHINGOISTA

Käytännön kokemusten perusteella paaleja rikkovat karhut ovat yksilöitä, jotka ovat oppineet toimintatavan ja jatkavat sitä, kunnes joutuvat saaliiksi. Kahtena peräkkäisenä vuonna tapahtuneet vahingot viittaavat myös tässä kyseisessä tapauksessa tähän toimintamalliin. Näin ollen riski erittäin merkittävien vahinkojen syntymisen edelleen jatkumisesta on ilmeinen, mikäli vahinkoa aiheuttavaa karhua ei saada poistettua.

RAJATTU ALUE

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Poikkeuslupa-aluetta on lupaharkinnassa rajattu haetusta. Rajausta on tehty siten, että varmistuttaisiin mahdollisimman hyvin siitä, että pyynti kohdistuu juuri erityisen merkittävää vahinkoa paaleille aiheuttavaan karhuun ja että myös poikkeusluvan käyttö on käytännössä mahdollista huomioiden karhun luonnollinen liikkuminen lupa-alueen sisällä. Rajauksessa on huomioitu kirjattujen vahinkojen tapahtumapaikat sekä alueella tehdyt karhuhavainnot.

Lisäksi Suomen riistakeskus on asettanut ehdot -kohdassa ehdon, jonka perusteella pyynnin tulee kohdistua vahinkoa aiheuttaneeseen karhuyksilöön, huomioiden Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaiset perustelut (Dnro 2584/1/07).

Suomen riistakeskus katsoo hakemuksessa esitetyn ja muiden selvitysten perusteella edellytysten täyttyvän siten, että poikkeuslupa voidaan myöntää hakemuksen mukaisesti rajatulle alueelle.

Poikkeusluvan käyttäjän tulee ottaa huomioon, että oikeudesta metsästää luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

POIKKEUSLUPA-AIKA

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää korkeintaan 31 vuorokauden ajaksi. Suomen riistakeskus katsoo, että poikkeuslupa on tarpeen myöntää mahdollisimman pitkäksi ajaksi. Pitemmällä ajanjaksolla pyynnin kohteena oleva yksilö liikkuu todennäköisemmin pyyntialueen sisällä ja se voidaan havaita varmemmin.

Lisäksi yksilö voidaan saada todennäköisemmin pyydetyksi, koska voidaan tehdä useampia pyyntiyrityksiä ja muuttaa ja kehittää tarvittaessa pyyntitaktiikkaa. Myös alueen vaativista olosuhteista johtuen täyden pyyntiajan käyttö on perusteltua.

SALLITUN PYYNNIN MÄÄRÄ

Lupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti yhden karhun pyydystämiseen. Suomen riistakeskus katsoo, että tämä ohjaa hakijaa aluerajauksen ja karhun yksilöimisen osalta kirjatun ehdon lisäksi kohdistamaan pyyntiä juuri erityisen merkittävää vahinkoa lammastaloudelle aiheuttavaan karhuun.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt eläinsuojelullisten seikkojen takia, että poikkeuslupa ei koske naarasta, jota vuotta nuorempi pentu seuraa.

Suomen riistakeskus on päättänyt, ettei poikkeuslupa koske karhun vuotta nuorempaa pentua, koska on ilmeistä ettei pentu aiheuta kyseistä vahinkoa.

LOPPUYHTEENVETO

Euroopan unionin tuomioistuimen mukaan (tuomio C-674/17, 10.10.2019) luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohta, jossa määritellään yksityiskohtaisesti ja kattavasti edellytykset, joilla jäsenvaltiot voivat poiketa 12-14 artiklasta sekä 15 artiklan a ja b alakohdasta, on direktiivillä käyttöön otettua suojelujärjestelmää koskeva poikkeus, jota on tulkittava suppeasti (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2005, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, C-6/04, EU:C:2005:626, 111 kohta ja tuomio 10.5.2007, komissio v. Itävalta, C-508/04, EU:C:2007:274, 110 ja 128 kohta) ja jonka vuoksi todistustaakka edellytysten täyttymisestä on päätöksen tekevällä viranomaisella kunkin poikkeuksen osalta (ks. vastaavasti tuomio 8.6.2006, WWF Italia ym., C-60/05, EU:C:2006:378, 34 kohta). Poikkeuslupan hakija on esittänyt perusteensa hakemuksessaan. Koska todistustaakka poikkeuslupaedellytysten täyttymisestä on Suomen riistakeskuksella, on Suomen riistakeskus selvittänyt hakemuksen perusteita hakemuksessa esitettyä seikkaperäisemmin päätöksestä ilmenevällä tavalla.

Hakija on hakenut lupaa yhden karhun pyydystämiseksi viljelmille aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi. Hakijalle myönnetään poikkeuslupa yhden karhun tappamiseen päätöksessä rajatulle alueelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi, koska muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Yhden karhun poistaminen ei haittaa myöskään suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Edellä mainituilla perusteluilla ja ottaen huomioon oikeusohjeissa mainitut säännökset Suomen riistakeskus on tehnyt päätöskohdasta ilmenevän päätöksen.

Päätöksen täytäntöönpano

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin mukaan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

Riistahallintolain (158/2011) 31 §:n 2 momentin mukaan yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että tämä päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, koska poikkeuslupa erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi menettäisi merkityksensä, jos sitä ei voisi panna täytäntöön heti päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Edellä olevan perusteella tämä Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien. Riistahallintolain 31 §:n 2 momentin nojalla muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Oikeusohjeet

Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita:

metsästyslain (615/1993) 32 §:n 1 ja 2 momentti, 33 §:n 1 momentti, 35 §:n 2 ja 3 momentti, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 41 a §:n 1 ja 2 momentti, 51 §:n 1 momentti ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentti ja 31 §:n 2

momentti, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentti, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 ja 3 momentti, valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §, 11 a § ja 11 b §, Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2026 ja 2027 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1218/2025) 1 §.

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Käsittelymaksun määräämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Petri Vartiainen 0294312211 petri.vartiainen@riista.fi

SUOMEN RIISTAKESKUS
Julkiset hallintotehtävät

Sauli Härkönen
Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Petri Vartiainen
riistapäällikkö

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle sähköisen palvelun kautta.

JAKELU

Tiedoksi:
SAVONLINNAN RIISTANHOITOYHDISTYS
ITÄ-SUOMEN POLIISILAITOS
ETELÄ-SAVON LUONNONSUOJELUPIIRI
LSY TAPIOLA ETELÄ-SAVO - KYMI

MAKSU

Käsittelymaksu 70.00 EUR

LIITTEET

LIITE 1: Poikkeuslupa-alue
LIITE 2: Ohje saaliin toimittamisesta
LIITE 3: Tietolomake

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- vaatimusten perustelut,
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot. Hallintotuomioistuimelle on ilmoitettava myös valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallintotuomioistuimen sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle,
- asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä.

Valituksen tekeminen ja valitusajaksi

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä,
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä,
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta,
- jos päätös on luovutettu tiedoksiannon vastaanottajalle tai tämän edustajalle, tiedoksiannosta on tällöin laadittava kirjallinen todistus, josta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta,
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valitus toimitetaan ensisijaisesti sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>). Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle myös postitse, sähköpostitse tai tuomalla valituskirjelmän hallinto-oikeuden kirjaamoon. Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan kuitenkin saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusajaksi jatkuu kuitenkin vielä seuraavaan arkipäivään klo 16.15 saakka.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä voidaan periä oikeudenkäyntimaksu. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy <https://tuomioistuimet.fi/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksut/hallinto-oikeudessa.html>.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, Minna Canthin katu 64, Kuopio
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42502 Faksi: 029 56 42501

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n sekä Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2026 ja 2027 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1218/2025) 1 §:n perusteella määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskuksen yhteystiedot löytyvät päätöksen etusivulta.